

עלוך ברית אבות פרפראות וסיפורים לברית מילה לפי סדר הפרשיות פרשת ואתחנן תשפ"ג

מפעולות הארגון
בדיקת צהבת בבית
במכשיר זהה לבית החולים

ייעוץ בעניני ברית מילה

ניתן להשיג את הספרים
"סדר ליל הברית"
"פניני הברית"
"תפילות ומנהגים לברית"

משרד "ברית אבות"
רחוב דברי חיים 6 ביתר עילית
טלפון: 025022814

מהספר פניני הברית

ובכל מאדך

ואהבת את ה' אלקיך... בכל מאדך
ופירש"י בכל ממונך!!! אנחנו רואים גם בדור
שלנו מסירות נפש למצוות, ובכל מאדך
בממון, ולפעמים בממון רב מאד! כמו המקרה
שקרה לפני שנים ספורות.
ליהודי בעל תשובה טרי בעיר קייב
שבאוקראינה נולד בן בשעה טובה ומוצלחת,
היהודי הזה היה עד לפני זמן לא רב ממש בור
ועם הארץ בכל מה שקשור לידע ביהדות, ובכל
הליכותיו התנהג כגוי גמור רחמנא ליצלן.
אך ברגע שדרכו רגליו על מפתן תרי"ג המצוות
הוא התלהב והתלהט לקיים את המצוות בכל
מחיר, הוא יצר קשר עמונו ובקש שנגיע לקיים
את ברית המילה של בנו הנולד בזמנו, הקושי
העיקרי היה שבאותו חודש (מנחם אב) היו
מחירי הטיסות יקרים מאד.
טיסה לקייב עלתה כ 1400 דולר טבין ותקילין.
כשהאבא שמע את המחיר הוא הצהיר בחום:
אני משלם על הכרטיס במלואו! העיקר שנוכה
להכניס את בנינו לבריתו של אברהם אבינו
בעיתו ובזמנו! והזכות תעמוד ליילוד שיגדל
ליהודי ירא שמים, (כמובן ששילמנו לו בדרך
עקיפה) יש להדגיש שהסכום הזה היה שווה
אז קרוב לשניים וחצי משכורות חודשיות!!!
בוודאי ובוודאי שהיושב במרומים ופמליא של
מעלה שמחים עם מסירות נפש של יהודי,
ובכל מאדך.

המוהל הרב אהרן יוסף קרמר

ושמרתם ועשיתם כי היא חכמתכם ובינתכם לעיני
העמים אשר ישמעון את כל החוקים האלה ואמרו רק
עם חכם ונבון הגוי הגדול הזה. (ד'ו) נקדים מ"ש הגאון
דברי שאול ז"ל בשם הרמב"ם ז"ל (בספר המורה)
שכתב שאריסטו לא הבין רק עד גלגל הירח וכתב
הטעם מפני שלא היה נימול לא זכה יותר רק מגלגל
הירח ולמטה, מה שאין כן הנימול יוכל להשיג גם
בשמים ממעל עכ"ד, גם ידוע שהמילה נקראת חק ולכן
תיקנו בברכה וחק בשארו שם, גם ידוע כי התורה היא
שרביטו של מלך ולכן גוי שעסק בתורה חייב מיתה
ורק לישראל שהם יש להם דין בנים ניתנה תורה
ומצותיה, ולכן בעבור זאת נתן השי"ת אות בבשרינו
היא אות ברית כי היא אות שאנחנו יש לנו דין בנים
ונוכל לעסוק בתורה וז"ש ראה למדתי אתכם חוקים
ומשפטים כאשר צוני ה' אלהי. כדי לעשות כן בקרב
הארץ כי התלמוד מביא לידי מעשה ולכן צריך
ושמרתם ועשיתם. יען כי היא המילה שמכוננת בשם
היא, שהיא עץ חיים להציל מן י"ו פיות דחרבא [ע"פ
מ"ש הרב חיים לראש ז"ל (במאמר המגיד) היא
שעמדה לאבותינו ולנו, כי היא רומזת למילה על פי
מ"ש (בתיקונים) דעל ידי מצות המילה ניצול מן י"ו
פיות דחרבא, כמו שכתוב עץ חיים היא למחזיקים בה.
דסליק ליי"ו חכמתכם ובינתכם לעיני העמים. דהיינו
שעל ידי המילה יודו העמים בחכמתכם ובינתכם אשר
גם בהיותם ערלים אינם יכולים להשיג חכמתכם כי
הם אינם משיגים כי אם רק מן גלגל הירח ולמטה ולא
מה שיש בשמים וכמ"ש הרמב"ם ז"ל וזהו אשר
ישמעון את כל החוקים האלה. שהם מצות מילה
ופריעה שנקראים חוקים המורים על הסרת המסך
החמרי העכור המסמא עין האדם ולכן ואמרו רק עם
חכם ונבון הגוי הגדול הזה. שהם לבדם יכולים להשיג
השגות עליונות על ידי הסרת הערלה החופפת עליהם.
ודו"ק: (מלאך הברית)

ואתם הדבקים בה' אלהיכם חיים כולכם היום. יובן בסיעתא דשמיא לרמוז על דרך מה שידוע, ששם המיוחד רשום במילה, ולכן אמרו בפסוק, מי יעלה לנו השמימה. ראשי תיבות מילה וסופי תיבות הוי"ה, שעל ידי המילה נהיה דבקים בשם הוי"ה ברוך הוא, וידוע מה שכתב הרב עוללות אפרים ז"ל שבזכות המילה נזכה לחיים, וכמו שכתוב, ואומר לך בדמך חיי. וזה שכתוב הדבקים בה' אלהיכם, על ידי המילה כי שם המיוחד רשום במילה, ואז על ידי זה חיים כולכם היום. ודו"ק ונראה לרמוז בסיעתא דשמיא טעם מה שזוכין לחיים בזכות המילה כי המילה עושין ביד שכורתת הערלה ויוצא דם ברית, אם כן צרף מספר יד עם מספר דם- הרי מספר חיים ודו"ק: (מלאך הברית)

ושבת עד ה' אלהיך. (ד ל) אין לך דבר גדול מן התשובה מעשה שהיו רבותינו ברומי רבי אליעזר ורבי יהושע ורבן גמליאל, וגזרו סנקליטין של מלך לומר מכאן ועד שלושים יום לא יהיה בכל העולם יהודי, והיה סנקליטו של מלך ירא שמים, בא אצל רבן גמליאל וגילה לו את הדבר, והיו רבותינו מצטערים הרבה, אמר להם אותו ירא שמים אל תצטערו מכאן ועד שלשים יום אלהיהן של יהודים עומד להם, בסוף עשרים וחמשה ימים גילה לאשתו את הדבר, אמרה לו והרי שלמו עשרים וחמשה ימים אמר לה עוד חמשה ימים, והיתה אשתו צדקת ממנו אמרה לו אין לך טבעת מוץ אותה ומות, וסנקליטין נטל עליך לי ימים אחרים והגזירה עוברת, שמע לה ומץ את טבעתו ומת, שמעו רבותינו ועלו אצל אשתו להראות לה פנים, אמרו רבותינו חבל לספינה שהלכה לה ולא נתנה המכס [כלומר הצדיק הזה לא מל] אמרה להן אשתו יודעת אני מה אתם אומרים חייכם לא עברה הספינה עד שנתנה מכס שלה, מיד נכנסה לתוך הקיטון והוציאה להן קופסא שהיתה המילה בתוכה וסמרטוטים מלאים דם נתונים עליה, וקראו עליו רבותינו המקרא הזה (תהלים מז) נדיבי עמים נאספו עם אלהי אברהם כי לאלהים מגני ארץ מאד נעלה. מהו מגני ארץ. אמר הקדוש ברוך הוא, לאברהם נעשיתי מגן עוז מנין, שנאמר (בראשית טו) אנכי מגן לך. לזה אני נעשה מגינים הרבה, כיצד אמר הקדוש ברוך הוא לאברהם (שם יב) ואעשך לגוי גדול ואברכך ואגדלה שמך. ואחר כך מל, וזה לא הבטחתי אותו, מהו מאד נעלה. זה נתעלה מאד מאברהם: (מדרש רבה)

דימה ברית מילה לנתינת מכס, על פי מה שאמרו חכמינו זכרונם לברכה (בכורות מה). רמ"ח איברים יש באיש ורנ"ב באשה, וכתוב (בראשית ב) והיו לבשר אחד. ופירש"י (שם) שהולד נוצר משתייהן על ידי זה נעשים לבשר אחד, אם כן הולד נוצר מחמש מאות אברים, לכן צוה הקדוש ברוך הוא להמול בכדי לקדש אבר אחד שהוא חלק אחד מחמש מאות, דוגמת המכס שנתנו ישראל אחר מלחמת מדן נפש אחד מחמש מאות, (במדבר לא) ולכן נקרא המילה מכס: (ברית שלום)

על פי זה **שמילה נקרא בכינוי מכס,** נראה לבאר מאמר חז"ל (פסחים קיב:) ארבעה דברים צוה רבינו הקדוש את בניו אל תדור בשכנציב משום דליצני הוו ומשכו לך בליצנותא, ואל תשב על מטת ארמית איכא דאמרי דלא תיגני בלא קרית שמע ואיכא דאמרי דלא תינסב גיורתא ואיכא דאמרי ארמאית ממש ומשום מעשה דרב פפא, ואל תבריה עצמך מן המכס דילמא משכחו לך ושקלי מנך כל דאית לך. שמכס הכינוי על ברית, שלא יזלזל במצות מילה כי הכל תלוי בה ואם ח"ו אין מקיימים מצות מילה שקלי מניך כל דאית לך, אף מה שיש לו מצות ומעשים טובים אינו בידו:

כי אל רחום יי אלהיך לא ירפך ולא יעזבך ולא ישכח את ברית אבותיך ... (ד לא) כי אל רחום הי'. סופי תיבות מילה, ויש לפרש על פי הזוהר (ח"ב רנ"ה) גדולה מילה שבזכותה הקדוש ברוך הוא מתמלא רחמים על ישראל. וכן כתב השל"ה, ישנם מלאכים הממונים על דם הברית להכניסו בהיכל מיוחד וכשדינים בעולם, הקדוש ברוך הוא מסתכל בדם ומתמלא רחמים. וכן הביא במנורת המאור, גדולה מילה, שבזכותה הקדוש ברוך הוא שומע תפילתם של ישראל, וזכר לדבר מה שאנו אומרים בתפילה כי אתה שומע תפילת כל פה, פה בגימטריא מילה, רוצה לומר שומע תפילת כל מהול, וזהו ודאי כי מאחר שישראל גלו בין העמים זמן לב היו כלים חס ושלוש, לולא השם יתברך שומע תפילתם ועונה להם בעת צרתם:

לקחת לו גוי מקרב גוי. (ד לד) ר' אלעזר פתר קריא ביוצאי מצרים. כשושנה בין החוחים. מה שושנה זו קשה ללקטה, כך כשהיו ישראל במצרים היו קשין ליגאל, הדא הוא דכתיב, או הניסה אלהים לבא לקחת לו גוי מקרב גוי. ר' יהושע ב"ר נחמיה בשם ר' שמואל בן פזי, גוי מקרב עם אין כתיב כאן, או עם מקרב גוי, אלא גוי מקרב גוי, אילו ערלים ואילו ערלים, אילו מגדלי בלראיות ואילו מגדלי בלאריות, אילו לובשי כלאים ואילו לובשי כלאים, לפיכך לא היתה מידת הדין נותנת שיגאלו ישראל ממצרים: (ויקרא רבה פרשה כג)

וידעת היום והשבות אל לבבך כי ה' הוא האלקים אין עוד. (ד לט) מנהג בהרבה מקומות לומר עלינו לשבח אחר המילה, כיון שהמילה היא לגלות אלהותו יתברך שהוא אחד יחיד ומיוחד, לכך אחר שמלו התינוק אומרים עלינו וגוי וידעת היום וגוי אין עוד, ואין עוד רשות אחר חס ושלוש לומר זה ברא אלו וזה ברא אלו, על כן לא רצה לשנות הצורה אלא עשה הבדל בענין המילה בלבד: (ספר הפליאה) ולפי זה מובן למה בכל מה שברא הקדוש ברוך הוא בבהמות חיות ועופות עשה הבדל ביניהם איזה אסור ואיזה מותר אך במין אדם לא עשה הבדל כי כולם נראים אדם בלי הפרש, לכן צוה הקדוש ברוך הוא לאברהם לעשות המילה להיות הבדל ביניהם ואין לומר שיעשה הקדוש ברוך הוא הבדל אחר בשינוי צורתם שאם כן יאמרו חס ושלוש שתי רשויות יש, זה ברא זה וזה ברא זה: (עמודיה שבעה)

שמע ישראל וגוי'. (ו ד) הטעם שקוראים שמע בלילה שלפני הברית הביא במעשה הגדולים, שהחזן מזעסלאוו אמר לר' פנחס מקוריץ זי"ע, על פי המשנה בברכות (פרק ב) למה קדמה שמע לזהיה אם שמוע, אלא כדי שיקבל עליו עול מלכות שמים תחלה, ואחר כך יקבל עליו עול מצות, וכמו כן התינוק נכנס בבריתו של אברהם אבינו, ולכן באים אצלו כדי להמשיך עליו עול מלכות שמים, והתפעל מאד מהטעם ושיבח אותו שהוא "כפתור ופרח":

ואהבת את יי אלהיך. (ו ה) רבונו של עולם אני כפרתן של ישראל בכל מקומות מושבותם, גלוי וידוע לפניך שאין ישראל מלין את בניהם ואין קורין ושונין ואינן נכנסין לברית אלא בשביל אהבתם לאביהם שבשמים לפיכך אומר הקדוש ברוך הוא אפילו יעמדו כל העובדי כוכבים ומזלות ויתנו כל כספם וזהבם וכל מחמדיהם הטובים ויאמרו תנו לנו כתר בית אהרן וכתר בית דוד אין אני נותן להם אפילו דבר אחד מביזתה של התורה שנאמר (שיר השירים ח) מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה ונהרות לא ישטפוה אם יתן איש את כל הון ביתו באהבה בוז יבוזו לו: (תנא דבי אליהו פרק כח)

בכל לבבך ובכל נפשך. (ו ה) ובכל נפשך. אפילו הוא נוטל את נפשך, וכן הוא אומר (תהלים מד) כי עליך הורגנו כל היום נחשבנו כצאן טבחה. רבי שמעון בן מנסיא אומר וכי אפשר לו לאדם ליהרג בכל יום..אלא זו המילה: (ספרי)

בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך. בגמרא (נדרים לב) גדולה מילה שבזכותה נתקיימו שמים וארץ, ולשון המשנה אלמלא מילה לא נתקיימו שמים וארץ שנאמר אם לא בריתי וכו', ועל פי זה שמים וארץ הם תורה ומצוות והם מילת הלב והעטרה כידוע ליודעי חן, ובמילה נתחברו יחד שמים וארץ כי רצון השמימי עושה רושם בעפר הגשמי שהוא בשר, והאדם מקיים בה בכל לבבך נפשך ומאדך, כי מילת הבשר גורם מילת הלב שהוא המחשבה בכל לבבך, ובכל נפשך שמוסר נפשו ושהוא בשרו ודמו, וחז"ל אמרו עליו כי עליך הורגנו כו'. וגם עושה סעודה בממונו שהוא במאודו: (אמרי אמת ליקוטי אגדות ש"ס)

כי עם קדוש אתה ליי אלהיך בך בחר יי אלהיך להיות לו לעם סגולה מכל העמים. (ו ו) לו לעם סגולה מכל. ס"ת מהול: (טהרת יום טוב)

ימי הילולא של צדיקים בשבוע זה

הרה"ק ר' יצחק ב"ר שלמה לוריא אשכנזי (האר"י הקדוש) זיע"א. של"ב.	יום ראשון ה' אב
הרה"ק ר' חיים עוזר ב"ר דוד שלמה גרודז'נסקי (אחיעזר) זיע"א. ת"ש.	
הרה"ק ר' משה מחוסטט ב"ר עמרם (ערוגות הבושם) זיע"א. עת"ר.	יום שלישי ז' אב
הרה"ק ר' אלעזר מאושפיצין ב"ר יהושע זצ"ל. תש"ג.	
הרה"ק ר' שלום נח ב"ר משה אברהם ברזובסקי (נתיבות שלום) זצ"ל. תש"ס.	יום חמישי ט' אב
הרה"ק ר' יעקב יצחק ב"ר אברהם אליעזר הלוי (החווה מלובלין) זצ"ל. תקע"ה.	
הגאון ר' מרדכי ב"ר אברהם בנעט (אב"ד ניקלשבורג) זיע"א. תקפ"ט.	
הרה"ק ר' יוסף בהרה"ק ר' יעקב יחזקיה גרינוואלד מפאפא (ויחי יוסף) זצ"ל. תשד"מ.	
יששכר בן יעקב אבינו ע"ה	יום שישי י' מנ"א
הרה"ק ר' דוד פורקעס (תלמיד הבעש"ט) זצ"ל. תקמ"ב.	
הרה"ק ר' הלל ב"ר מאיר הלוי מפאריטש זצ"ל. תרכ"ד.	שבת קודש י"א מנ"א
הגאון ר' יצחק ב"ר שלמה בלאזר מפטרבורג (פרי יצחק) זיע"א. תרס"ז.	
נקבע-הרה"ק ר' אהרן מוורשה (סטולין) זצ"ל הי"ד בהרה"ק ר' ישראל מפרנקפורט זצ"ל. תש"ב.	

סיפורי צדיקים ליומא דהילולא לשבוע זה

אליהו הנביא סנדק בברית של האר"י ז"ל

בכל פעם שבא ניצוץ משה רבינו בעולם אזי אליהו בעצמו בא ונעשה סנדיקוס, כמו שאירע אצל האר"י ז"ל שהיה ניצוץ משה רבינו ע"ה וספרו שאליהו נגלה בעת שנולד האר"י ז"ל לכמ"ר שלמה ז"ל אביו של האר"י ז"ל וא"ל השמר והזהר שלא תמול אותו עד שיבא הוא להיות סנדק להילד הנולד והכי הוה כי ביום השמיני ישב על הכסא אשר שם הנער והחזיק ברגלי הנער הנימול ולא ראהו שום אדם רק אביו לבד וימול הנער ויוליכהו לאמו וקודם שהגיע לבית נתרפא המילה כתינוק הנימול מכמה שנים ויתמהו מאד על זה, אמנם בעת שבאות בעולם נשמות אחרות שאינן משורש משה רבינו אז אליהו בעצמו לא בא אלא שולח אחד ממשרתיו כי יש לו ששים רבוא מלאכים תחתיו שמשמשים אותו כנזכר בפרקי היכלות ע"ש: (זכר דוד)

חשיבות הכיבוד עמידה דברכות

אחד מבאי ביתו של הרבי הרה"צ רבי אלעזר מאושפיצין זצוק"ל הכניס את בנו לבריתו של אברהם אביו ע"ה אך לא הזמין את רבי אלעזר להשתתף בברית לאחר כמה ימים כשבעל הברית הגיע לביתו של הרבי שאלו הרבי מדוע לא הזמינו לברית שמא יש בלבו עליו, התנצל האברך ואמר רבי אין לי שום קפידה אך שלא הזמנתי את הרבי מכיון שכל הכיבודים היו תפוסים, בכיבוד סנדקאות הייתי מוכרח לכבד את אבי ואמירת הברכות לחותני וכסא של אליהו לראש הישיבה שאני לומד בישיבתו לא נותר אלא הכיבוד של עמידה לברכות וחשבתי שאין זה כיבוד מספיק לפי רום מעלת כבוד הרבי על כן העדפתי להתעלם ולא להזמינו כלל, חייד רבי אלעזר ואמר טעות בידך עמידה לברכות כיבוד חשוב ונעלה הוא, ראייה לדבר מהפסוק ויבא אל האדם לראות מה יקרא לו. הקדוש ברוך הוא עצמו כביכול אחז את החיות והעופות בעת שאדם הראשון הקריא את שמותיהם קל וחומר לבשר ודם שחשוב ומכובד הוא בשבילו לאחוז את התינוק בשעה שקוראים את שמו: (לב ישראל)

הלימוד והסעודה בוואך נאכט

כ"ק אדמו"ר בעל הויחי יוסף מפאפא זצ"ל אמר פעם בסעודת וואך נאכט, איתא בליקוטי אמרים מבעל התניא, שבאם מתוועדים עשרה אנשים בחבורה יחד אפילו מלאכים יש להם פחד ויראת הכבוד מהם, ועיקר בלילה זה נתקן ללמוד, וכדי שלא יהא קשה הלימודים תקנו לערוך סעודה: (יעלו חסידים)

הסנדק זכה במצוה כשהתיישב

הרה"ק מריבניץ זי"ע נתכבד לשמש כמוהל בברית מילה שהתקיימה בבית המדרש קהל יראים בסיגעייט שבנשיאות הגה"צ רבי יקותיאל יהודה מייזליש שליט"א, לסנדקאות היה אמור להתכבד הגה"ק בעל ויחי יוסף זצ"ל מפאפא, סדר יומו של רבינו היה ככל הנראה מוכר לבעל הברית ולכן לא מיהר לזרז את המשתתפים לבא מוקדם, בשעות המאוחרות של היום אכן הגיע רבינו לבית המדרש הנ"ל, ועתה כבר חיכו רק לבואו של הסנדק ה"ה הגה"צ מפאפא זצ"ל, השעה הלכה והתאחרה וכבר היה סמוך מאד לשקיעת החמה ורבינו עמד מוכן ומזומן לערוך את הברית אולם הסנדק הגה"צ מפאפא זצ"ל עדיין לא בא, לאחר שהמתינו זמן מה ועוד מעט יפנה השמש ויעריב נזדרז בעל השמחה וכיבד אחר בסנדקאות, ויהי כאשר התיישב הלה על כסאו של אליהו נכנס הגה"צ מפאפא והסנדק שכבר ישב על הכסא קפץ ממקום מושבו כדי לפנות המקום להסנדק המיוחל, רבינו לא היה ניחא דעתיה מכך והתבטא, לא יעשה שהסנדק יקום מכסא של אליהו אחר שכבר התיישב: (במחיצתו של הרבי מריבניץ)

בגד מיוחד לברית

הגה"ק החוזה מלובלין זיע"א היה נוהג כי ביום שהיה לו סנדקאות לבש קאפטין מיוחד

היו שותפים במצוות המילה
ליהודים "מבוגרים" עולי חבר העמים
שהבריתות נעשים בהדרי ניתוח,
עלות כל ברית 3500 שקלים לשלם לחדר הניתוח
ובזכות זה תראו נחת מכל יוצאי חלציקם, אמן.

לעילוי נשמת ר' יעקב צבי ב"ר יצחק מאניס ז"ל הולצמן

ברית אבות: רחוב דברי חיים 6 ת.ד. 3044 ביתר עילית טלפון: 025022814

ניתן לתרום בנדריים פלוס על שם ברית אבות